

قاجاق کالا

وراهکارهای مقابله با آن
در اتاق بازرگانی بین‌المللی

مجتبی مصدقی نقندر

+۹۸۹۰۶۴۳۳۰۰۰

Dorjesokhan@gmail.com

فحاشا کالا

وراهکارهای مقابله با ان در اتاق بازرگانی بین المللی

دبیر بخش ادبیات و نشر: استاد محمد باکراد
چاپ اول: ۱۳۹۹ شمسی، ۱۰۰۰ جلد
گرافیک و کتاب آرایشی: انتشارات درج

سرشناسه: مصدقی نقندر، مجتبی، ۱۳۵۲ - Mojtaba - Dorjesokhan
عنوان و نام پدیدآور: فحاشا کالا و راهکارهای مقابله با آن در اتاق بازرگانی بین المللی

مشخصات نشر: مشهد: درج، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۴۲ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۴۱۵-۲۷-۸

وضعیت فهرست نویسی: فحاشا

موضوع: اتاق بازرگانی بین المللی: International Chamber of Commerce

موضوع: فحاشا — ایران — پیشگیری: Smuggling — Iran — Prevention

موضوع: فحاشا — پیشگیری: Smuggling — Prevention

رده بندی کنگره: HJ۷۰۳۹/۲

رده بندی دیویی: ۳۶۴/۱۳۳۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۵۷۱۳۴

خراسان شمالی، بجنورد، بلوار استقلال، استقلال ۴۳، بلاک ۱۴، انتشارات درج سخن
خراسان رضوی، مشهد، بلوار معلم، معلم ۱۸، انتشارات درج سخن

@Dorjesokhanpublication

۰۹۱۵۱۸۲۲۲۲۸ - ۰۹۱۵۴۲۲۲۲۸ - ۰۹۳۳۱۸۲۲۵۲۸

فهرست مطالب

مقدمه

فصل اول

موضوع شناسی قاچاق

مبحث اول - بیان مفاهیم و کلیات قاچاق

مبحث دوم - عوامل مؤثر بر قاچاق کالا

مبحث سوم - آثار و تبعات قاچاق بر جوامع

مبحث چهارم - نهادهای اداری مسئول اعمال واکنش های کیفری اداری

فصل دوم

راهبردهای ایران در خصوص برخورد با قاچاق کالا

مبحث اول: تاریخچه قاچاق در ایران

مبحث دوم: برخی راهکارهای مقابله با قاچاق در ایران

مبحث سوم: وضعیت قوانین و مقررات در خصوص قاچاق در ایران

مبحث چهارم: دیدگاه های فقهی در خصوص قاچاق کالا

فصل سوم

قاجاق کالا در حقوق بین الملل..... ۷۵

مبحث اول - قاجاق کالا از منظر اقتصاد، سیاست و حقوق جزا..... ۷۵

مبحث دوم - قاجاق کالا از منظر معاهدات و کنوانسیون های بین المللی..... ۸۶

مبحث سوم: قاجاق کالا از منظر مراجع تخصصی بین المللی..... ۹۷

مبحث چهارم: جرائم سازمان یافته فراملی (بین المللی)..... ۱۱۲

فصل پنجم

اتاق بازرگانی بین المللی ICC..... ۱۱۷

مبحث اول - معرفی اتاق بازرگانی بین المللی ICC..... ۱۱۷

مبحث دوم - راهکارهای پیشگیری، مقابله با پدیده قاجاق کالا..... ۱۲۵

نتیجه گیری..... ۱۳۵

فهرست منابع..... ۱۳۹

مقدمه

امروزه توسعه فن آوری و گسترش ارتباطات و تحول چشمگیر در امر مبادلات و سیاست اقتصادی بین کشورها باعث نزدیکی فرهنگ مصرفی جوامع شده است. از طرفی وجود مرزها و سیاست های اقتصادی ناشی از اعمال حاکمیت دولت ها در امر صادرات و واردات، موجب پیدایش پدیده ای به نام «قاچاق» شده که در نقش یکی از معضلات عمده بر سر راه توسعه اقتصادی کشورهای در حال رشد قرار گرفته است که آثار زیانباری به همراه داشته است. از جمله ایجاد اختلال در عملکرد نظام اقتصادی، ایجاد اختلال در سیاست های تجاری، مالی و پولی، کاهش برنامه های صنعت و قاچاق پدیده ای است مخرب که صدمه فراوانی بر کشورها و اقتصاد کشورها وارد می کند. این پدیده برنامه ها و سیاست های توسعه اقتصادی را مختل می سازد و منجر به کاهش تولیدات داخلی، افزایش بیکاری و مشکلات ناشی از آن می شود. قاچاق کالا موجب کاهش تولیدات داخلی و در نتیجه افزایش میزان بیکاری می شود و این امر تأثیر نامطلوب بر تولید ناخالص داخلی کشورها می گذارد. همچنین قاچاق باعث می شود انگیزه

سرمایه‌گذاری مولد اقتصادی کاهش یابد و در نتیجه سرمایه به جای اینکه در امور مولد اقتصادی به کار افتد و باعث تولید اشتغال شود، به سوی قاچاق منحرف می‌شود و به این ترتیب بخشی از منافع در دسترس جامعه از چرخه اقتصاد مولد خارج می‌شود.

لنوم مذاقه در آثار زیان‌بار این پدیده شوم بر هیچ‌کس پوشیده نیست؛ اما آنچه در بسیاری موارد مغفول مانده، توجه به ابعاد بین‌المللی پدیده قاچاق کالا است. در واقع همان‌طور که گفته شد، پدیده قاچاق نه تنها در داخل کشور واحد مقررات و ضوابط مشخصی است بلکه در عرصه بین‌المللی نیز به آن توجه شده است.

یکی از نهادهای مؤثر در مقابله با این پدیده، اتاق بازرگانی بین‌المللی است. اتاق بازرگانی بین‌المللی CC از جمله نهادهای بین‌المللی مرتبط با موضوع تجارت بین‌الملل است و می‌تواند نقش مؤثری در طراحی تدابیر مقابله با قاچاق کالا ایفاء کند.

شایان ذکر است که پدیده قاچاق کالا مختص به کشور ایران نیست و بررسی تجارب کشورهای توسعه‌یافته مانند آمریکا، کانادا، انگلیس، چین و نظایر آن‌ها نیز نشان‌گر روند فزاینده قاچاق کالا در آن‌ها است.

برای مبارزه با این آسیب اقتصادی، قوای عمومی هر کشوری تحت سیاست‌های گمرکی و در پاره‌ای موارد با اقدامات مکمل با خصیصه‌های کیفری آن را تعریف و واکنش‌های اجتماعی تقنینی در قالب مجازات و بعضاً به صورت یا به همراه اقدامات تأمینی و تربیتی از خود نشان می‌دهند و بدین

ترتیب اقدام به مقابله با این گونه جرائم می نمایند.^۱

پدیده قاچاق کالا که در بین اندیشمندان داخلی و اسناد بین المللی مفاهیم مختلفی یافته است. سازمان جهانی گمرک WCO در یک تعریف اجمالی قاچاق را تخلف گمرکی از طریق جابه جایی کالا در طول یک مرز گمرکی به روش مخفیانه و به منظور فرار از نظارت گمرکی می داند. مطالعه تطبیقی مجموعه قوانین و مقررات جاری نیز «وارد کردن یا خارج کردن متقلبانه کالای موضوع حق یا حقوق دولت یا کالای ممنوعه، محدود یا اظهار واگذاری، حمل و نقل، نگهداری، عرضه و فروش ساخت تولید، سییر مورد مصرف، دخل و تصرف، صید، مخفی کردن تردد، تأسیس، تردد یا هرگونه تقلب گمرکی مغایر قانون خاص محدودکننده آن، قاچاق در عدم قاچاق محسوب گردیده است».

همانگونه که گفته شد، پدیده قاچاق کالا از مسائل و مشکلات همه کشورهاست، اما در کشورهای رو به توسعه، یک معضل به شمار می رود. این پدیده از آن جهت مذموم شناخته می شود که بر جریان اقتصاد کشور سایه افکننده و آثار منفی می گذارد، سیاست های اقتصادی در کشور را با اثر و کم اثر می نماید و گاهی مواقع همانند نبرد بی پایان است که علیه کشور نشانه رفته است.^۲

در این کتاب سعی خواهیم کرد علاوه بر شناسایی انواع قاچاق کالا

۱- آقازاده، علیرضا، ۱۳۸۵، قاچاق کالا، نشر آثار اندیشه، تهران، چاپ اول، صفحه ۱۱

۲- بیابانی، غلامحسین، ۱۳۸۸، قاچاق کالا نبردی بی صدا علیه اقتصاد کشور، مجله کارگاه، شماره ۸، ص ۸

حقوق داخلی و حقوق بین‌الملل و عوامل مؤثر بر آن؛ آثار و تبعات این پدیده بر جوامع و نگاه دولت‌ها را در معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی و مراجع تخصصی بین‌الملل علی‌الخصوص اتاق بین‌المللی بازرگانی بررسی نماییم و راهکارهای مقابله با آن در اتاق مذکور را بیان نماییم.

مجتبی مصدقی نقندر

وکیل پایه یک دادگستری